

HET FRONT LIJKT VAST TE ZITTEN

acties van de Britten en de nog onstuimiger acties van de Amerikanen (de Amerikaanse verliezen waren ongeveer anderhalf maal zo groot als de Britse) het voordeel dat de Duitsers hun tanks in kleine groepen bij de verdediging moesten inschakelen zodat de op zichzelf geduchte kracht van de *Panzerdivisionen* niet geconcentreerd kon worden ingezet.

Het leek alsof het front hopeloos vast zat. Montgomery wist beter. Ook Rommel, von Rundstedt en zijn opvolger von Kluge beseften dat de Geallieerden vroeg of laat de Duitse linies zouden doorbreken en dat dan een situatie zou ontstaan waarin een aanzienlijk deel van de Duitse troepen, gegeven de grote afstanden, hun geringere mobiliteit en vooral het ontbreken van steun door de *Luftwaffe*, niet zou kunnen ontsnappen; herhaaldelijk drongen zij er bij Hitler op aan, verlof te krijgen tot een georganiseerde terugtocht zodat het Zevende Leger en de geleidelijk arriverende divisies van het Vijftiende met de andere ingezette eenheden althans hun cohesie zouden kunnen bewaren, maar Hitler, verward in zijn concepties, handhaafde zijn eis dat de Duitse troepen zich ter plaatse moesten verdedigen. Hij bleef hopen dat een Duitse tegenaanval in Normandië nog succes zou hebben en hij vreesde dat hij, als hij Normandië prijs gaf, spoedig ook het gebied tussen de Seine en de Belgische grens zou verliezen – gebied dat hem dubbel waardevol geworden was aangezien van daaruit eindelijk een van zijn wensen in vervulling was gegaan: van 15 juni af werden honderden *V-1*'s gelanceerd in de richting van Londen.

★

In de zomer van '43 had Hitler goedgekeurd dat de *V-1* (de 'vliegende bom') en de *V-2* (een lange-afstands-raket) in massaproductie genomen werden. In Noord-Frankrijk werd toen ook begonnen met de bouw van gigantische bouwwerken (de betonnen muren waren 10 meter dik) waarvan er vier voor de assemblage en het opslaan van *V-1*'s bestemd waren. De bedoeling was dat het offensief op Londen eind '43 met 5 000 *V-1*'s en 2 000 *V-2*'s zou worden ingezet (Hitler was er van overtuigd dat Londen binnen enkele weken één rokende puinhoop zou zijn en dat de Britse regering om vrede zou smeken) maar als gevolg van de Geallieerde bombardementen op Duitsland en doordat de prototypen voortdurend gewijzigd werden, trad vertraging op bij de productie van onderdelen